CAPITOLUL XXI

CUM CA NU SE CUVINE CA CINEVA SA SE MUTE LESNE, CACI PARINTII NICI DIN CHILIE NU SE STRAMUTAU CU INLESNIRE

1) Zis-a un batran : daca in locul unde este cineva se va stradui sa faca vreun bine si nu va putea, sa nu socoteasca ca in alt loc va putea sa-l faca.

2) Un frate sezand la chinovie, era suparat de ganduri sa se mute. Deci, intr-o zi luand o hartie si sezand, a scris pe ea toate pricinile pentru care ii ziceau lui gandurile sa se mute din chinovie. Si dupa ce le-a numarat pe toate, mai pe urma s-a scris si pe el intreband : suferi toate ? Apoi a adaugat, ca si cum ar fi raspuns : asa, cu adevarat, intru numele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, sufar ! Si invelind hartia, a legat-o la braul sau. Deci, cand i se pornea vreo pricina pentru care i se da razboi si mai inainte navaleau asupra lui gandurile mutarii, mergand deoparte, lua hartia si o citea pana afla acel cuvant : " intru numele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu rabd ", si zicea catre sine : vezi ticaloase ? Nu vreunui om, ci lui Dumnezeu te-ai fagaduit. Si indata se odihnea si asa totdeauna facea fratele. Cand se ivea vreo tulburare, petrecea netulburat si in celelalte pricini. Deci, ceilalti frati cunoscind ceea ce facea fratele si cum petrecea citind hartia, in timp ce ei de multe ori se tulburau de zavistie, din ispita diavolului, se porneau cu uraciuni asupra fratelui. Si mergand la parintele lor, ziceau : fratele acela este fermecator si in brau are fermecatorie. Pentru aceasta noi nu putem sa petrecem impreuna cu el. Deci, sau pe el sau pe noi, slobozeste-ne de aici ! Parintele, cunoscand viclesugul vrajmasului, (caci stia smerenia si evlavia fratelui) le-a zis lor : mergeti de va rugati si ma voi ruga si eu si dupa trei zile va voi da raspuns. Iar noaptea, cand dormea fratele, mergand parintele incetisor, i-a dezlegat braul si citind hartia, l-a incins pe el iar si s-a dus. Dupa ce au trecut cele trei zile, au venit fratii la parintele pentru raspuns. Parintele, chemandu-l pe frate, i-a zis : pentru ce smintesti fratii ? Iar el indata cazand la pamant, a zis : am gresit, iarta-ma si va rugati pentru mine ! Si a zis parintele catre frati : ce ati zis despre fratele acesta ? Raspunzand ei, au zis : este fermecator si fermecatoria lui este in brau. Iar parintele : scoateti fermecatoriile lui. Atunci ei s-au pornit sa-i deslege braul si nu-i lasa fratele. Dar avva le-a spus : taiati-i braul ! Si taindu-l, au aflat intr-insul hartia, pe care au dat-o la unul din diaconi, poruncindu-i sa stea la un loc inalt si sa o citeasca, ca si vicleanul cel ce a semanat aceasta prihana, mai mult sa se rusineze. Dupa ce s-au citit cele de pe hartie precum si cuvantul acela : " intru numele lui Iisus Hristos rabd ", auzind fratii, de rusine nu aveau ce sa se faca. Si au pus metanie parintelui lui, zicand : am gresit ! Iar el le-a zis : nu-mi puneti mie metanie, ci lui Dumnezeu si fratelui asupra caruia ati mintit, ca sa va ierte. Atunci ei au factit asa. Si i-au zis parintelui : sa ne rugam lui Dumnezeu, ca sa-i ierte ! Si s-au rugat pentru dansii.

3) Zis-a un batran : cei vechi nu degraba se mutau din locul lor, fara numai cand li se intampla una din aceste trei lucruri, adica : de va avea cineva vecin scarbit asupra lui din zavistie, adica pomenitor de rau si toate cele spre vindecarea lui facand, nu va putea sa-l schimbe. Sau de vor merge multi la dansul si si vor aduce multe lucruri pe care sa le primeasca si il vor slavi prea mult. Sau de i se va intampla sa cada in ispita curviei, locuind adica femei pe aproape. Daca cineva din aceste trei pricini se va muta din acel loc

nu va fi mutarea lui fara de cuvant. Iar acestea nu se potrivesc celor ce petrec in viata de obste, ci celor ce locuiesc singuri si se linistesc.

4) Ziceau parintii : de ti se va intampla ispita in locul in care locuiesti, sa nu lasi locul in vremea ispitei ! Iar de nu, oriunde vei merge vei afla inaintea ta lucrul de care fugi. Ci rabda pana va trece ispita, ca fara sminteala sa se faca ducerea ta si in vremea pacii sa nu pricinuiasca despartirea ta vreo mahnire la cei ce locuiesc in locul acela.

5) Zis-a un batran : precum pomul rasadindu-se de mai multe ori nu poate sa faca roade, asa si monahul mutandu-se din loc in loc, nu poate savarsi vreo fapta buna.

6) Un frate sezand in chinovie si suparat fiind de gandurile mutarii, i-a vestit parintelui sau. Dar acela i-a zis : mergi si sezi in chilia ta, dandu-ti trupul zalog peretelui chiliei si sa nu iesi de acolo cu trupul ! Iar gandul lasa-l sa gandeasca ce voieste !

7) Zis-a un batran : chilia monahului este cuptorul Babilonului, unde cei trei tineri L-au aflat pe Fiul lui Dumnezeu. Si stalpul de nor, de unde Dumnezeu graia cu Moise.

8) Un frate a petrecut noua ani, luptandu-se sa iasa din viata de obste si in fiecare zi isi pregatea cojocul sa iasa. Si cand se facea seara, zicea intru sine : maine ma voi duce de aici. Si dimineata si zicea gandului : sa ne silim sa rabdam si astazi pentru Domnul ! Dupa ce s-au implinit noua ani, asa facand, a usurat Dumnezeu toata ispita de la dansul.

9) Un batran sedea in pustie, departe de apa - ca la douasprezece mile. Si mergand intr-o zi sa aduca apa, s-a suparat si a zis : de ce este nevoie de osteneala aceasta ? Voi veni si voi petrece aproape de apa. Aceasta zicand, a simtit pe cineva venind dupa dansul. Si intorcandu-se, l-a vazut pe cel ce venea dupa el, ca ii numara pasii. Si l-a intrebat batranul : cine esti ? Iar el i - a zis : ingerul Domnului sunt si sunt trimis sa numar pasii tai si sa-ti dau plata. Aceasta auzind batranul, intarindu-se cu sufletul, s-a facut mai osarduitor. Si a mai adaugat inca cinci mile, adica a locuit mai inauntrul pustiei, departe de apa saptesprezece mile.

10) Zis-a un batran : sederea cea buna in chilie umple pe monah de tot binele.

11) Zis-a tot acesta : dator este monahul, daca vreodata i se va intampla vreo vatamare trupeasca, sa o defaime si printr-ansa sa-si cumpere linistea sa.

12) Un frate a mers la un batran iscusit si i-a zis : patimesc, parinte. I-a raspuns batranul : sezi in chilia ta si Dumnezeu iti va da tie usurare !

13) Un chinoviarh l-a intrebat pe cel intru sfinti parintele nostru Chiril, patriarhul Alexandriei : cine este mai mare intru vietuire, noi cei ce avem frati sub noi si cu multe chipuri pe fiecare il povatuim spre mantuire, sau cei ce se mantuiesc numai pe sine in pustie ? Raspuns-a patriarhul : intre Ilie si Moise nu se poate face deosebire, caci amandoi au placut lui Dumnezeu.

14) Zis-a un batran : eu cred ca nu este nedrept Dumnezeu, ca sa ia din temnita si sa bage in temnita.

15) Zis-a un batran : spre tacere nevoieste-te, de nimic nu purta grija ! Ia aminte de cugetarea ta, culcandu-te si sculandu-te cu frica lui Dumnezeu si de navalirile paganilor nu te vei teme !

16) Doi prieteni s-au facut calugari si mare nevointa si viata inalta au aratat. Dar s-a intamplat de s-a facut unul incepator de viata de obste. Celalalt, petrecand in sihastrie si desavarsit nevoindu-se, facea multe si mari minuni. El vindeca indraciti, tamaduia bolnavi si spunea mai inainte cele ce erau sa fie. Deci, chinoviarhul auzind ca prietenul sau s-a invrednicit de atatea daruri, separandu-se de oameni trei saptamani, se ruga lui Dumnezeu, cu deadinsul, sa-i descopere, cum acela face minuni si este cinstit de Dumnezeu, iar el de nimic din acestea nu s-a invrednicit. Si s-a aratat lui ingerul Domnului, zicand : acela sade suspinand catre Dumnezeu si plangand ziua si noaptea, flamanzind si insetand pentru Domnul. Iar tu pentru multe ingrijindu-te, ai cercetarea celor multi si deajuns iti este tie mangaierea oamenilor.

17) Zicea un batran : nu trebuie ca cineva sa poarte grija de nimic, decat frica de Dumnezeu. Ca eu desi ma voi fi silit sa ma ingrijesc de trebuinta trupeasca, niciodata, mai inainte de vreme nu am gandit la dansa.

18) Un frate l-a intrebat pe un batran : cum trebuie sa se linisteasca cineva in chilie ? Si i-a raspuns batranul : sa nu aiba pomenirea vreunui om nicidecum, cand sade in chilie. Zis-a fratele : si care lucrare trebuie sa o aiba inima pentru ca sa se indeletniceasca cu ea ? Zis-a batranul : aceasta este lucrarea cea desavarsita a monahului : sa ia aminte la Dumnezeu totdeauna fara raspandire.

19) Un frate era la o chinovie si era in mare nevointa. Auzind fratii de la Schit despre dansul, au venit sa-l vada, intrand la locul unde el lucra. Atunci el sculandu-se, li s-a inchinat lor si intorcandu-se, a inceput iar sa lucreze. Vazand fratii ceea ce a facut, i-au zis : Ioane, cine ti-a pus chipul calugaresc si te-a facut calugar si nu te-a invatat cand va veni la tine vreun frate, sa-i intampini, sa-i iei cojocul si sa-i zicu sa se roage, sau sa sada ? Iar el a zis : pacatosul Ioan nu se indeletniceste cu aceasta.

20) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce fel de ganduri trebuie sa am in inima mea ? Raspuns-a lui batranul : toate cate gandeste omul de la cer in jos, sunt desertaciuni. Iar cel ce staruieste la pomenirea lui Iisus, acesta in adevar este.

21) Tot acest batran a fost intrebat cum trebiiie sa fie monahul ? Si a raspuns : dupa mine, fiecare monah sa-L aiba pe Dumnezeu pururea in mintea lui. Ca precum strugurele zacand la pamant se face netrebuincios, tot asa si gandul celui ce se linisteste daca se smulge la cele pamantesti.

22) Cativa sfinti sihastri, trei la numar, intalnindu-se la un loc, au cerut unul de la altul sa spuna fiecare ce lucrare a inimii are in chilia sa. Si a zis cel dintai dintre dansii : eu,

fratilor, de cand am inceput a ma linisti, cu totul m-am rastignit pe mine lucrurile celor din afara, punand in minte ceea ce este scris : sa rupem legaturile lor si sa lepadam de la noi jugul lor. Si facand zid intre sufletul meti si cele trupesti, am zis in cugetul meu ca precum cel dinlauntru de zid nu vede pe cel ce sta afara, asa nici tu sa nu voiesti sa vezi lucrurile cele din afara. Ci, ia aminte la tine, asteptand in fiecare zi nadejdea lui Dumnezeu ! Sa fii ca un strain si nemernic si ca maine o sa te izbavesti. Pune in minte si ingerii cei ce in tot ceasul se suie si pogoara la chemarea sufletelor. Si totdeauna asteptand sfarsitul, zic : gata este inima mea, Dumnezeule si privesc si ingerul cel ce staruieste langa mine, ca sta aproape de mine. Pe acesta vazandu-l totdeauna inaintea mea, ma pazesc pe sine-mi, temandu-ma de el ca de cel ce imi pandeste caile mele. Caci il vad in fiecare zi suindu-se la Dumnezeu si aratand lucrurile mele si cuvintele si gandurile. Al doilea a zis : eu adunarea puterilor celor din gand pururea o privesc si pe Domnul slavei in mijlocul ei stralucind mai presus de toti. Si cand ma trandavesc, ma intorc si socotesc frumusetile cele minunate ale ingerilor si a laudelor pe care ei le inalta neincetat catre Dumnezeu si ma uimesc de glasurile si versul lor iar toate cele de pe pamant le socotesc gunoaie. Al treilea a zis : eu de dimineata ma indrept catre Domnul meu si inchinandu-ma Lui, ma arunc cu fata in jos, marturisindu-mi greselile. Apoi pogorandu-ma, ma inchin ingerilor Lui, rugandu-i sa se roage pentru mine lui Dumnezeu si pentru toata zidirea. Dupa ce fac aceasta, ma pogor in adanc si inconjor chinurile privind madularele mele care se muncesc si plang impreuna cu ele, socotind ca si eu o sa ma osandesc impreuna cu ele. Si vad acolo tipete si lacrimi neincetate si nepotrivite si mare de foc clocotind si valvaind cumplit si valuri de foc ridicandu-se intr-insa, mai presus de muntii cei prea inalti si inlauntrul ei oameni nenumarati aruncati si paziti de ingeri salbateci si cruzi si ca niste gateji arzand toti si nemistuindu-se in foc pururea petrecand si cu dintii scrasnind si tare plangand si vaietandu-se. Apoi indurarile lui Dumnezeu le vad intoarse de la dansii pentru faradelegile si pacatele lor. Impreuna cu acestea tanguindu-ma, tin plansul in inima nea; incat, dupa cum este scris, paine lacrimile imi sunt, ziua si noaptea.

23) Spuneau parintii despre un batran care era la chilii, ca era inchis si isi avea viata cu toul retrasa, nici la biserica venind. El avea un frate trupesc care sedea in alta chilie. Si bolnavindu-se, a trimis la batranul, sa vina sa-l vada mai inainte de a iesi din trup. Iar el a raspuns catre cel trimis : nu pot veni, caci frate trupesc imi este ! Iar acela iar a trimis zicand : macar noaptea vino, sa te vad. Si i-a raspuns iarasi batranul : nu pot, ca de te voi vedea, nu voi avea inima curata catre Dumnezeu. Si s-a stins cel bolnav si nu s-au vazut unul cu altul.

24) Pe un frate il lupta gandul, zicandu-i : trebuie sa mergi si sa-l cercetezi pe cutare batran. Iar el amana zi dupa zi, zicand ca maine se va duce. Si asa, trei ani s-a luptat cu gandul. Iar mai pe urma si-a zis : iata, socotesti ca te-ai dus la batranul. Si a zis, ca si cum ar fi vorbit catre batranul acela : cum te afli, parinte, esti sanatos ? De cata vreme doream sa te vad ! Apoi adauga ca din partea batranului : bine ai venit, frate ! Iarta-ma, ca pentru mine te-ai ostenit. Domnul sa-ti dea plata. si punand lighean s-a spalat. Apoi facand fiertura a mancat si a baut deajuns. Si indata s-a dus razboiul de la dansui

. 25) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce voi face, ca ma inconjoara gandurile cu pricina

sa merg pe la batrani. Iar batranul i-a raspuns : de vei vedea gandurile tale ca pentru stramtorare voiesc sa te scoata din chilia ta, fa-ti mangaiere in chilie si sa nu iesi afara. Iar daca pentru folosul sufletului voiesti sa te duci, incearca gandul tau si iesi. Caci am auzit despre un batran, ca atunci cand il suparau gandurile sa mearga la cineva, se scula si-si lua cojocul sau si iesea si inconjura chilia sa apoi intra si isi facea mangaiere de straini si se odihnea de sila gandurilor.

26) Un batran avea un ucenic, care multi ani petrecea cu folos in ascultare. Dar inca nefiind desavarsit, dorea sa se linisteasca, si intr-o zi venind catre batranul, a pus metanie, zicand : fa-ma parinte, monah, sa locuiesc singur, aparte ! Si i-a zis batranul : cauta loc indemanatic si-ti voi face chilie ! Iar el mergand departare de un semn, a aflat loc si venind a vestit batranul si i-a facut chilie. A zis batranul catre frate : iata, ceea ce ai cerut ! Sezi in chilie si cind ai trebuinta, mananca, bea, dormi, numai din chilia ta sa nu iesi pana sambata ! Abia atunci vino la mine. Si acestea poruncindu-i batranul s-a dus. Iar fratele a facut doua zile dupa porunca, si in a treia zi trandavindu-se, a zis catre sine : de ce mi-a facut mie aceasta batranul ? Si sculandu-se, a cantat multi psalmi si a mancat, dupa ce a apus soarele. Si rugandu-se, s-a dus sa se culce pe rogojina. Atunci a vazut un arap stand jos si scrasnind cu dintii asupra lui. Si fratele degraba lasand chilia, a iesit si s-a dus la batranul si batand in usa, a zis : parinte, miluieste-ma si deschide ! Iar batranul nu i-a raspuns pana dimineata. Dimineata deschizand batranul usa l-a vazut rugandu-se si zicand cu lacrimi : miluieste-ma, rogu-te si primeste-ma sa petrec aproape de tine, caci am vazut un arap scrasnind cu dintii asupra mea, sezand pe rogojina cand m-am dus sa ma culc si nu mai pot locui acolo ! Iar batranului facandu-i-se mila, l-a bagat inauntru si l-a invatat dupa puterea lui celelalte ale vietii calugaresti; si cate putin acesta s-a facut monah iscusit.

27) Zis-a un batran ca este cate un om care face o suta de ani in chilie si nu invata cum trebnie sa sada in chilie.